

Aan de gemeenteraad

|                       |                       |                    |                                                                                             |
|-----------------------|-----------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Behandeld door</b> | Maarten Voortman      | <b>Datum</b>       | 16 mei 2023                                                                                 |
| <b>Doorkiesnummer</b> | 14030                 | <b>Kenmerk</b>     | 11225511                                                                                    |
| <b>E-mail</b>         | m.voortman@utrecht.nl | <b>Onderwerp</b>   | Vorbereidingsbesluit Tabak en Bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark |
| <b>Bijlage(n)</b>     | -                     | <b>Beleidsveld</b> | Ruimtelijke Ordening                                                                        |

Geachte leden van de raad,

De landelijke aanpak van tabaksontmoediging is erop gericht dat tabaksproducten op steeds minder plekken te koop zijn. Vanaf 2024 is het daarom verboden voor supermarkten om tabak te verkopen. Onlangs heeft de Tweede Kamer een [motie](#) aangenomen om nieuwe tabakspeciaalzaken te weren via het bestemmingsplan. Onze ambitie is om het roken per 2035 terug te dringen.

Nu ontvingen wij op 24 februari 2023 een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het realiseren van een afzonderlijke tabakswaarenwinkel (speciaalzaak) in een gedeelte van het magazijn (14 m<sup>2</sup>) van een supermarkt. In lijn met de landelijke aanpak en onze eigen ambities om het roken terug te dringen, willen wij de ongewenste ontwikkeling van het realiseren van een tabakszaak door een supermarkt een halt toeroepen. Dat kan voor de hele gemeente door het nemen van een voorbereidingsbesluit. Om ook de al aangevraagde vergunning voor een afzonderlijke tabakswaarenwinkel bij een supermarkt te (kunnen) weigeren, vragen wij u voor 15 juni 2023 het bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark vast te stellen.

### Geheimhouding

We hebben op deze brief over 'Vorbereidingsbesluit Tabakspeciaalzaken en Bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark' tijdelijk geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub i van de Woo totdat het voorbereidingsbesluit Tabakspeciaalzaken bekend gemaakt is. Openbaarmaking kan leiden tot de ongewenste aanvragen voor de realisatie van een tabakszaak door een supermarkt, vlak voordat het voorbereidingsbesluit bekend is gemaakt en daarmee in werking treedt.

### Onze ambities om het roken terug te dringen

We hebben de ambitie om het roken al per 2035 terug te dringen, omdat roken sterk verslavend is en slecht is voor de gezondheid. De ambitie voor 2035 is een Rookvrije Generatie en niet meer dan 5% van de Utrechtse rookt. Het grote aantal verkooppunten zorgt voor veel blootstelling aan tabak en

tabaksreclame. Dit wekt de indruk dat tabaksproducten, net als brood, normale producten zijn. Een vermindering van verkooppunten en minder reclame dragen bij aan de norm dat roken niet normaal is. De aanscherping van de wet juichen we dan ook toe.

Vanuit het oogpunt van Volksgezondheid hebben we dan ook grote zorgen over de huidige planologische mogelijkheden voor supermarkten om een tabakspeciaalzaak te beginnen. We zien bovendien een risico van precedentwerking, als supermarkten dit letterlijk als achterdeurtje gaan benutten om onder de nieuwe regelgeving vanaf 2024 uit te komen. Ook de Gezondheidsfondsen Rookvrij hebben signalen ontvangen dat supermarkten in het land voor januari 2024 gaan 'verbouwen' om een tabakszaak in de supermarkt te realiseren.

### **Huidige wetgeving**

Op dit moment hebben gemeenten op grond van de Tabakswet, of op basis van andere wet- of regelgeving, geen mogelijkheden om het aantal tabakszaken te beperken. De verkoopbeperkingen van de Tabakswet geeft de gemeente geen mogelijkheid om een tabakswinkel op een winkellocatie (bestemming detailhandel) te verbieden en vormt geen grondslag om op te toetsen bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning.

De landelijke aanpak van tabaksontmoediging is erop gericht dat tabaksproducten op steeds minder plekken te koop zijn. Vanaf 2024 is het daarom verboden voor supermarkten om tabak te verkopen. Onlangs heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen om nieuwe tabaksspeciaalzaken te weren via het bestemmingsplan.

### **Aanvraag voor een afzonderlijke tabakswarenwinkel door een supermarkt**

Op 24 februari 2023 heeft de gemeente een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor het realiseren van een afzonderlijke tabakswarenwinkel (speciaalzaak) in een gedeelte van het magazijn (14 m<sup>2</sup>) van een supermarkt. De supermarkt is gelegen aan de Willem van Noortstraat 6, maar de ingang van de tabakszaak is voorzien in de relatief rustige woonstraat aan de Oudemansstraat 2. Omwonenden hebben naar aanleiding van het publiceren van de aanvraag reacties daarop ingediend. Daarnaast is er een handtekeningenactie gehouden. De strekking van de reacties is dat de omwonenden de aanvraag een ongewenste ontwikkeling achten. We hebben de aanvraag en de reacties in behandeling.

Naar aanleiding van deze aanvraag hebben we contact opgenomen met het hoofdkantoor van het betreffende supermarktconcern om onze zorgen uit te spreken over deze onwenselijke ontwikkeling en de onrust die hierover in de buurt is ontstaan en gevraagd of zij hierover in gesprek willen treden met de franchise-ondernemer.

### **Wat gaan we doen? En wat vragen we van u?**

Vanuit het belang van de volksgezondheid willen we – samen met u – de volgende stappen zetten om de ongewenste ontwikkeling van het realiseren van een tabakszaak door een supermarkt een halt toe te roepen:

1. We blijven in gesprek met de filiaalhouder en het grootwinkelbedrijf van de supermarkt aan de Willem van Noortstraat. We spreken hen aan op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.
2. We zetten een lobby op en bespreken deze situatie met het ministerie van VWS. We dringen aan op snelle uitvoering van de motie die is aangenomen in de Tweede Kamer.
3. We bereiden een voorbereidingsbesluit voor om deze ongewenste ontwikkeling een halt toe te roepen en vragen u om hierover in de eerstvolgende raadsvergadering (8 juni 2023) een raadsbesluit te nemen.

4. Om ook de al aangevraagde vergunning voor een afzonderlijke tabakswarenwinkel bij een supermarkt te (kunnen) weigeren, vragen wij u voor 15 juni 2023 het bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark vast te stellen.

#### **Vorbereidingsbesluit Tabak**

Wij hebben geen tijd te verliezen, we weten niet of en wanneer er nog meer supermarkten in onze stad met een soortgelijke aanvraag zullen volgen om een tabakszaak te realiseren. Daarom bereiden we met spoed een voorbereidingsbesluit voor om deze toekomstige ontwikkelingen een halt toe te roepen. Wij streven ernaar om het raadsvoorstel hiervoor in onze vergadering van 23 mei 2023 te behandelen en het u dan zo spoedig mogelijk daarna geheim toe te sturen.

Vanwege de urgentie en de noodzaak van dit voorbereidingsbesluit (er is immers al een eerste aanvraag binnen voor een omgevingsvergunning voor het realiseren van een afzonderlijke tabakspeciaalzaak door een supermarkt), vragen wij u het voorbereidingsbesluit Tabak in de eerstvolgende raadsvergadering (8 juni 2023) te agenderen voor besluitvorming.

#### **Bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark.**

De aangevraagde omgevingsvergunning (van 24 februari 2023) voor het realiseren van een afzonderlijke tabakswarenwinkel (speciaalzaak) in een gedeelte van het magazijn (14 m<sup>2</sup>) van een supermarkt aan de Willem van Noortstraat 6 is in behandeling en toetsen wij aan het geldende planologische kader. Dat is op dit moment de beheersverordening Pijlsweerd, Tuinwijk, Tuindorp Oost e.o.

Nu hebben wij ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet deze beheersverordening omgezet naar het ontwerp-bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark. Dit ontwerp-bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen van 10 februari 2023 tot en met 23 maart 2023. Dat betekent, dat aanvragen voor omgevingsvergunningen in dit gebied vanaf 10 februari 2023 ook getoetst moeten worden aan het ontwerp-bestemmingsplan. De aangevraagde omgevingsvergunning past niet binnen het ontwerp-bestemmingsplan. Daarom moeten wij de aanvraag aanhouden, de zogenaamde 'aanhoudingsplicht'.

De beschermende werking van het ontwerp-bestemmingsplan kan in stand blijven, als het bestemmingsplan binnen 12 weken na afloop van de terinzagetermijn wordt vastgesteld door uw raad. Wordt niet binnen deze 12 weken het bestemmingsplan vastgesteld, dan vervalt de aanhoudingsplicht en moet de vergunning worden verleend op grond van de beheersverordening. Omdat het ontwerp-bestemmingsplan ter inzage lag tot en met 23 maart 2023, vragen wij u het bestemmingsplan voor 15 juni 2023 vast te stellen. Dan is het voor ons mogelijk om de ongewenste realisatie van een afzonderlijke tabakswarenwinkel door een supermarkt, tegen te houden.

Wij streven ernaar om het raadsvoorstel voor de vaststelling van het bestemmingsplan Pijlsweerd, Tuinwijk, Vogelenbuurt, Griftpark in onze vergadering van 23 mei 2023 te behandelen en het u dan zo spoedig mogelijk daarna toe te sturen.

Hoogachtend,  
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,